

Jo. Francisci Marliani Mediolanensis: Magnifici Antonij filij: Illustrissimi Ducis Mediolani legati: oratio habitata apud Innocentium Octauū Pontificem maximū: Anno dñi. M. cccc. lxxxv. tertio calendas quintiles.

Nulla est respub. nullus princeps: nulla christianorum natio: nullus bene viuendi institutus deditus: Sanctissime & maxime pontifex: qui non sumo & incredibili prope gaudio sit perfusus: reddito sibi de pontificatus tui dignitate gratissimo & iucundissimo nūcio. Existimat enī vnusquisq; deum optimū maximū vniuersi orbis paci & tranquillitati consuluisse: cum te ducem delegerit: qui nō secus ac lumen celitus emissum cuncta eius nutu in terris modereris & gubernes. Existimat inquā tunc virtutibus omnibus: sed in primis iusticię: quę rerum omnium est fundamentum/locū fore: cum tu apud nos omnia soluturus sis & dissoluturus: in quo tāta est religio: tam excellens bonitas: tam admirabilis sapientia: tam egregia gerendis in rebus solertia: tanta deniq; virtutum omnium obseruantia: ut nihil nō modo agere: sed ne meditari quidem possis quod nō rectum sit & prudens/omniq; ex parte magnanimū. Quo fit ut sibi oēs persuadeant donec vixeris perpetua eos semp̄ quiete atq; animi tranquillitate fruituros. Idcirco doluerunt vehementer aduersam valitudinem tuam: inquam hoc tui pontificatus initio incidisti. Nunc autē sumopere gaudent: q̄ existiment fore: ut diuina prouidentia ea tibi iam iam restituatur: & ita restituatur: ut p̄culdubio sit sperandū te per longa tempora bene valiturū. Verū cum alij omnes letentur: tanta est voluptas quam animo suo cōcepit magnanimus & Illustrissimus Jo. Galeatus princeps noster: tibiq; filij obsequentissimus: ut hoc vno se felicem beatumq; existimet: q̄ eo in viuīs agente id sibi contigerit: ut te summū pontificem: te christi vicarium: te Petri successorem agnosceret: in cuius vnīs requiesceret: cui se suaq; omnia dederet: quęq; non secus ac im

mortalē deum adoraret: coleret: veneraret: ⁊ obseruaret. Quare hoc maximū ⁊ incomparabile gaudium pontificatus tui sentiens: ut nihil sibi deesset ad ingentis letitię cumulū: optasset sūmopere te p̄sens p̄sentē intueri: sacrosq; pedes tuos ⁊ amplecti ⁊ exoculari: ut clarissimo omnibus cōp̄obaret argumento: quod maioribus suis vi quadam naturę insitū fuit: ut sedis apostolicę decus ac dignitatem tuerentur: id eum in omne eū seruaturum. Quod cum per etatem ut tu optime nosti ⁊ negotiorum variā ac multiplicem curam: quam cōtinuo pro status sui regimine sustinet: sibi in p̄sens integrum nō fuerit: nobis oratoribus suis mandauit: ut te eius nomine uiseremus: salutaremus: simulq; in verum pontificē suscipereamus. Mibi autē qui p̄ legatiōis officio apud te sum oraturus sentio graue admodum ⁊ difficile onus esse iniunctū. Nam p̄ter quod de tuis diuinis laudibus dicturus sim: quę eum oratorem expeterēt quem vere eloquentem possemus appellare. quippe qui dicēdi copia: orationis grauitate: ⁊ sermonis iucunditate ualeret: quę oīa exigua in me esse intelligo. Sitq; p̄terea ab his qui ante me dixerunt tanta cum elegantia ⁊ uenustate peroratū: ut paruum mihi dicendi copiam reliquerint: uideo tantā esse uultus tui uenerationem: tantā corporis proceritatem: tantum oculorum radiantem splendorem: tantā deniq; in te esse maiestātē: ut cum te intueor: idem mihi usu euenire animaduertā: quod illis accidit qui oculoꝝ aciem in radios solares intendūt. quo enim fixius eos nitunt̄ aspicere: eo minus uident. Quare non possum nō uereri ne idē mihi accidat: quod Theophrasto philosopho disertissimo accidisse ferunt. qui cum pauca admodū uerba apud Alexandrū regem esset facturus: tanta est affectus p̄recundia: ut nihil omnino eloqui potuerit. Quo euentū uos etiam audio ⁊ Demosthenem apud Philippum Macedonū regem: Alexandriq; patrem: ⁊ Ciceronem apud iudices in causa Milioniana: duo quidem eloquentię sydera lucidissima. Quę omnia etli me maxime terrere debuerant: mutumq; omnino ⁊

elinguem reddere: eam tñ intelligo esse humanitatē tuā : eam
 mansuetudinem: eam facilitatem: ut quę dixerō etiā si min⁹ cu
 mulatissimis laudibus tuis satifecero: ea omnia in bonam sis
 partem accepturus: potiusq; mittentis animū: q̄ loquētis per
 sonam consideraturus. Quid igitur primū de te laudem: qui
 nullius omnino sis inops laudationis! Non enim mediocria
 sunt bona quibus te uel immortalis deus: uel natura ipsa: uel in
 dustria exercitatioq; tua te vnū ex alijs omnibus nostrę tempe
 statis uiris maximis offendit illustrem. Nam ut ab in cunabu
 lis (ut aiunt) incipiam: tu Genua es oriundus: quę adiacens
 mari ea in Italia est ciuitas: quā situs pulchritudine ⁊ magni
 tudine: rerum omniū quę terra mariq; aduehuntur opulentia:
 temploꝝ ⁊ edificiorum amplitudine: oręq; ⁊ quę ad orientem ⁊
 quę ad occidentem spectat ubertate ⁊ amenitate: non imerito
 multoꝝ regum sedem: ut de Cyp̄o insula legimus: possumus
 appellare. Quantum aut̄ antiquitate inter reliquas Italię ur
 bes excellat: testes sunt grauissimi ⁊ locupletissimi Plini⁹ Flo
 uocomensis: ⁊ Strabō: duo cosmographoꝝ principes. Tu ab
 eis parētibus originem ducis: qui generis nobilitate ⁊ rerum
 gestarum glozia adeo clarent: ut facile inter Genuensiu prima
 rios possint numerari. Tanta p̄terea est corporis tui pulchri
 tudo: tanta membroꝝ omniū compactio: tam formosa uultus
 tui liniamenta: ut de te idem dici possit: quod de Priamo ceci
 nit Euripides Tragicus poeta: Priami quidem species meret̄
 imperiū. Tu aut̄ hęc bona semper externa existimasti: ⁊ ut gre
 ci dicunt: *non inuicem*: quod idem est quod indifferentia:
 idest boni ⁊ mali cōmunia. Quare ea amplect̄ quę minime mu
 tabilia sunt: sed solida ⁊ nulli fortunę subiecta tibi assidua uir
 tutis exercitatione prudentiā comparasti singularem: iusticiā
 admirabilem: erimiā liberalitatem: inauditāq; caritatem: quę
 vna uirtus Pauli apostoli sententia longe alijs omni⁹ uirtu
 tibus est superior. Quid meminerim modestiā tuę uitę ⁊ inte
 gritatem: in omniq; re grauitatem atq; constantiā: quę singu

la in te excellere uel lapides ipsi ⁊ cognoscunt ⁊ predicant. Accedit ad hec humanitas tua: facilitas: clementia: suauitas sermo nis: morumq; moderatio ⁊ elegantia. Quorū omniū si dignam rationem habere uolero: nō modo dies ad dicendum: sed ne annus quidem sit satis. His p̄claris tuis uirtutibus pontificalis dignitatis fastigium attigisti. his illud intactum incorruptumq; seruabis: ubi etiam res exiget sūnopere extolles ⁊ augebis. Quamobrem īmortali in p̄mis deo qui bonorū omniū est auctor: postmodū his Reuerendissimis patribus sedis tue cardinibus firmissimis sempiternę a cūctis gratię sunt habendę: q̄ tu uir omni probitate excellens: moribusq; ⁊ multarū rerum experientia p̄stans: christiani gregis pastor constitutus sis: quem omnibus in rebus imitaremur: ad cuius uitę imaginem nos effingeremus: cuiusq; fidei ⁊ sapientię nostrorū omnium salus credita esset ⁊ cōmissa. Quod ad principem nostrum attinet ipse uel hoc vno se uobis optimi patres plurimū debere intelligit: q̄ eum pontificem designaueritis: quo meliorem nec prudentiorem maioreq; religionis cultu ⁊ sanctimonia p̄ditum neq; ipse elegisset: neq; ab alijs eligi vnq; posse existimasset. Quare cum uos semp̄ maxima uirtutum gloria p̄stantes altosq; animo ⁊ magnificos cognouerit: nunc omniū prudentissimos iudicat: animiq; exuberantis ⁊ excelsi: qui optime cōsideraueritis Italicę quieti simulq; sedis apostolicę saluti bene consultum fore: si eum in regia ⁊ apostolica triumphante se de conspiceretis: qui ingenti sapientia sua ⁊ animi diuinitate nō modo Petri nauiculam fluctibus agitari non permetteret: sed non secus ac sol aureus radios salutare per uniuersum orbem spargeret: suisq; illustribus gestis eorum qui clare uixerūt pontificū famā non modo equaret: sed appime superaret. Ego indubitato mihi persuadeo pater diuinissime te imitaturū Innocentium quartum conterraneū tuum: ob cuius rerum p̄clare gestarū memoriā tibi nomen est Innocentio. Is uirtutibus suis quibus eum natura eiusq; studiū ornauerant uia sibi non

modo ad pontificatū : sed ad eternam quoq; gloriā parauit. Cum enim dei ecclesia viribus ⁊ acerbissimo odio Federici secundū veraretur: adeo: ut cum pōtifer maximus diem obiisset: nemoq; inueniretur qui audacissimi hostis impetū sustineret: apostolica sedes duce suo priuata: summū periculū passura videretur: dei nutu omnium cōsensu pontifex est creatus. Cum igitur vidisset Romanā ecclesiā maximis fluctibus agitari: ⁊ vndiq; ingentibus periculis circumuentā : existimans nō decere eo duce Petri nauiculam tempestatibus obrui: fretus prudētia sua: qua omnibus in rebus vti solebat/occulte ingentē classē parari iussit. Qua cum Roma Seniam ad nauigasset: indeq; Lugdunū : atq; illic frequens totius occidentis cōuentus habitus esset: Federicū imperio amouit: ⁊ ita prudenter rebus suis cōsultit: ut pontificatu ad solitū decus suū restituito: cum antea nō secus ac profugus Lugdunū applicuisset: tunc veluti triumphans ⁊ immortalī dignus gloriā Romam petierit. Tu itaq; huius exemplo ecclesiā Romanā singulari tua prudētia: continuo studio : perennī cura ac diligentia tutaberis: defendes: in omneq; eū saluam ⁊ incolumem reddes. Nec hoc tibi difficile factū futurū existimo : tum q̄ tante ⁊ tam imense sint virtutes tue: ut eis ducibus quęcūq; etiam difficillima summas cum facilitate superaturus: tum q̄ iam tibi omnia pateant: christianiq; omnes potentatus numen tuū venerentur. E quorum numero dux noster: apud quem nihil potius est uel antiquius q̄ p̄ceptis tuis parere: seq; pro apostolica sedē deuouere tibi: opes suas omnes: totū exercitū: ⁊ eum quidem firmū ac munitum: seq; ipsum vbi oporteat alacri ⁊ libēti animo pollicetur. Cum enim intelligat plerosq; romanorū: ut. A. Manliū Torquatū. D. Brutū. M. Attiliū: Regulū: Curciū: Decios: aliosq; q̄ plures uel se uel filios p̄ salute patrię neci mandasse: inanem quandā seculi gloriā secutos: magno sibi dedecori ascribendum censeret: si ipse p̄ vera cęlesti gloriā felici quidem ⁊ eterna sanguinē etiam propriū nō effunderet. p̄sertim

cum optime meminerit maiores suos xp̄ianā fidē sūmo cultu ⁊
religione venerātes: id sibi iure quodā peculiari vendicasse: ut
in romanę eccl̄ie hostes felicia ac victricia signa tollerēt: eosq̄
ab omni hominū memoria penitus delerent. Cui enim: ut reli
qua omnia omittamus que Mediolanensiu principes pro chri
stiana repub. strēnue ⁊ p̄clare gessere: cui in quā ignotum est
⁊ diuinū illum principem Philippū Mariam Anglum: ⁊ Fran
ciscum Sphortiam ducem sapientissimū fortissimūq̄ Impera
tozem: eiusq̄ filium Galeaciū acerrimi ingenij virum: se omni
bus in rebus obeundis: assiduos sedis aplice defensores presti
tisse? Quis p̄terea nō audiuit inuictissimū illum belli ducē
Sphortiam Francisci patrem pro Romanę eccl̄ie salute occu
buisse. Horum progenitorū suorum vestigia proculdubio imita
turus est Illustrissimus princeps noster: ⁊ ita imitaturus: ut
profecto existimare possis eum p̄ sacrosanctę Romanę eccl̄ie
dignitate tuenda nihil vnq̄ ommissurum: sed potius libentissi
me sua omnia seq̄ ipsum expositurum. Tuum aut̄ erit eum ut
filium amplecti: ad hęc dies noctesq̄ id cogitare ⁊ meditari: ut
par qua nunc totam Italiā exultantem vides firma maneat ⁊
inconcussa: quod te p̄ bonitate tua religioneq̄ ac caritate pro
culdubio effecturum omnes sibi persuadent. Quare gaudēt et
exultant: q̄ diuinō consilio e celo descendens: si que apud Ita
los odiorum sunt reliquię: eas egregijs virtutibus tuis sis ex
tincturus: simulq̄ ch̄ristiani nominis hostes interempturus.
Postmodū errozes nostros emēdaturus: delicta castigaturus:
hereticas opiniones antiquaturus: tyrānicos potentat̄ euer
surus: tandemq̄ aurea nobis secula redditurus. Hac igit̄ ple
ni letitia hoc imensum gaudium vultu ac gestu p̄ se ferentes
te verum Petri successorē: te pontificem dignissimū: summūq̄
ch̄ristianorū principem ⁊ p̄dicant ⁊ admirantur. Ad te omnes
confluūt ut sanctissimū nomen tuum adovent: te sūmis laudū
p̄conijs ad celū vsq̄ extollunt: auxilium tuū non secus ac di
uinum invocant: omnes vno ore imortali deo gr̄as agunt sem

piternas: q̄ te virum sapientissimū summū sacerdotem ponti-
ficemq̄ designarit: simulq̄ eū quibus possunt precibus rogant
7 obsecrāt: id efficiat: ut q̄ diutissime sis in viuis: quo iusticia
tua ac bonitate christiani noīs gloriā per longum possis tem-
pus 7 tueri 7 augere. Hęc eandem animi iucunditatem 7 nos
sentientes: Illustrissimi principis nostri nomine sanctissimos
pedes tuos osculamur: te adoramus: te verum patrem 7 ponti-
ficem agnoscimus. tuę sanctimonie 7 probitati sua omnia seq̄
ipsum cōmittimus: existimantes nihil ei quod non letum sit ac
felix successurum: si pro ea quā filio debes paterna pietate ipsi-
us curam gesseris: rerumq̄ suarum saluti 7 incolumitati vigi-
li oculo tuo consulueris.

Jmc
1254

Dom. de la ... de ...

Dom. de la ... de ...

Handwritten signatures and text in the middle section.

Vertical list of handwritten text on the right side.